

Handläggare
Marie Svärd
Telefon: 0850809275

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd
2022-04-21

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU- Utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/274

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har blivit ombedda att yttra sig gällande en remiss Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU-utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag att en prövning av vården får ett tydligt tillvägagångssätt samt ett tydligt barnrättsperspektiv. Förvaltningen vill lyfta betydelsen av att riktlinjer och tillämpningsstöd är tydliga för att en bedömning av barnets bästa ska vara rättssäker. Förvaltningen anser att det är bra att möjligheten att begära en hemtagningsutredning regleras och begränsas samt att flyttningsförbudet tas bort från LVU och flyttas till socialtjänstlagen.

Bakgrund

I utredningen lämnas förslag som syftar till att stärka principen om barnets bästa och säkerställa trygghet, säkerhet och stabilitet för barn som vårdas enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Kommunstyrelsen har begärt yttrande från nämnden angående barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU. Nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 april 2022.

Ärendet

Utredningens förslag syftar till att stärka tryggheten för barn som vårdas med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU. Huvudsakliga förslag handlar om

tvångsvårdens upphörande och rör en begränsad del av ett komplext rättsområde. Förslaget har dock en principiell betydelse genom att vad som bedöms vara bäst för ett barn lyfts in i bedömningen av om tvångsvården ska upphöra eller inte. Utredningen lämnar förslag att när en prövning om vården ska upphöra, ska det ske genom ett tydligt tillvägagångssätt och ett tydligt barnrättsperspektiv.

Förslaget innebär att vårdens upphörande ska prövas i två steg:

- Det första steget knyter an till frågan om förutsättningarna för vård enligt 2 eller 3 § LVU fortfarande är uppfyllda.
- Det andra steget knyter an till frågan om det finns en risk för att ett barns hälsa eller utveckling allvarligt skadas genom att vården upphör. Vid den bedömningen ska vad som bedöms vara bäst för barnet vara avgörande.

Syftet med prövningen är att den ska ske på ett transparent och rättssäkert sätt och samtidigt stärka trygghet, säkerhet och stabilitet för barnet.

Utredningens förslag om en prövning i två steg innebär att ett barn kan fortsätta att vårdas med stöd av LVU även om förutsättningar för vård enligt 2 eller 3 § LVU inte längre finns. Den nya grunden innebär följaktligen att ett barn kan fortsätta att vårdas med stöd av lagen trots att förutsättningarna för vård enligt 2 eller 3 § LVU inte längre finns. Förslaget innebär att den nya grunden för fortsatt vård enligt LVU kan tillämpas på alla barn som vårdas med stöd av lagen, oavsett om det inledande beslutet om vård grundades på 2 eller 3 § LVU. Vård som fortgår med stöd av den nya grunden ska dock upphöra senast när barnet fyller 18 år. Socialnämnden ska fatta ett särskilt beslut om de finner att grunden för den fortsatta vården ska ändras och beslutet ska därefter underställas förvaltningsrätten.

Utredningen föreslår vidare att socialnämnden ska ha en plan för den fortsatta vården genom en skyldighet att revidera vårdplanen. Vårdplanen ska i normalfallet ta sin utgångspunkt i de skäl som domstolen anför för att vården ska fortsätta.

Utredningen lämnar förslag kring möjligheten att begära en hemtagningsutredning, regleras och begränsas. I lagen tas in en uttrycklig bestämmelse om att den eller de som har vårdnaden om ett barn samt barn som har fyllt 15 år får begära att vården ska upphöra. Den nya regeln kan betyda att en vårdnadshavare behöver vänta i sex månader innan ett nytt krav kan lämnas in till socialnämnden. Den nya regeln gäller bara barn som vårdas på

grund av att barnets föräldrar inte kan ta hand om honom eller henne.

Utredningen föreslår att flyttningsförbudet tas bort i LVU och flyttas till socialtjänstlagen. Detta innebär att det inte längre ska vara möjligt att besluta om flyttningsförbud när det beslutats att vård enligt LVU ska upphöra. De situationer där flyttningsförbud hade kunnat meddelas ryms av förslaget i ändringen att barnet istället ska fortsätta att vårdas enligt LVU. Förslaget bedöms öka tryggheten och stabiliteten för tvångsvårdade barn. För barn som är frivilligt placerade, kan det finnas möjligheter att meddela att flyttningsförbud kvarstår. Flyttningsförbudet syftar till att tillgodose barnets bästa när en separation från familjehemmet är skadlig för barnet. Det ska förhindra en hemtagning vid en olämplig tidpunkt eller alltför snabbt. Förbudet ger en socialnämnd möjlighet att förbereda barnets hemflyttning så att den kan ske så skonsamt som möjligt.

För att stärka och synliggöra barnrättsperspektivet föreslår utredningen att den unge genomgående ändras till barnet eller den unge. Utredningen föreslår därför att lagens namn ändras till lagen med särskilda bestämmelser om vård av barn och unga (LBU). Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att frågorna som utredningen behandlar är komplexa och kommer ha betydande påverkan på barnens rättigheter och livsvillkor. Vilket gör det svårt att överväga alla aspekter av förslaget som rör barn som är i behov av stöd och skydd.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag att en prövning av vården får ett tydligt tillvägagångssätt samt ett tydligt barnrättsperspektiv. Förvaltningen förespråkar att förslaget att tvångsvård av barn inte ska få upphöra förrän de omständigheter som föranledde vården har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt.

Förvaltningens ställer sig positiv till att vårdens upphörande ska prövas i två steg där det uttryckligen framgår att en bedömning ska göras i fråga om barnets hälsa eller utveckling riskerar att allvarligt skadas om vården upphör. Att bedöma och fastställa barnets bästa behöver ett flertal faktorer bedömas och vägas mot varandra i varje enskilt fall utifrån individuella förhållanden. Även kortsiktiga och långsiktiga effekter för barnet ska vägas in. Det kan innebära att

barnets bästa kan vara avgörande om vård i familjehemmet ska fortsätta eller om barnet ska flytta hem till vårdnadshavaren. Förvaltningen vill lyfta betydelsen av att riktlinjer och tillämpningsstöd är tydliga för att en bedömning av barnets bästa ska vara rättssäker.

Det är även gynnsamt att ett barn kan fortsätta att vårdas med stöd av LVU även om förutsättningar för vård enligt 2 eller 3 § LVU inte längre finns, för att undvika avbrott i vården. Utredningens förslag om att socialnämnden ska ha en plan för den fortsatta vården genom en skyldighet att revidera vårdplanen är en förutsättning för att tydliggöra vad som är avsikten med vården.

Förvaltningen anser att det är bra att möjligheten att begära en hemtagningsutredning regleras och begränsas eftersom det tydliggör vem som kan begära att vård med stöd av lagens ska upphöra samt att vårdnadshavaren behöver vänta sex månader innan ett nytt krav lämnas in, vilket skapar en trygghet för barnet. Det är även positivt att vårdnadshavarna tar till sig erbjudna insatser eller kommer till insikt om vad som krävs för att vården ska kunna upphöra.

Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att öka tryggheten och stabiliteten för tvångsvårdade barn, vilket enligt utredningen skulle ske genom att flyttningsförbudet tas bort från LVU och flyttas till socialtjänstlagen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norrmalms stadsdelsförvaltning

Anders Forsberg
Avdelningschef
Norrmalms stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev från kommunstyrelsen
2. Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU - Utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, stadsdelsdirektör	2022-04-06
Anders Forsberg, Avdelningschef	2022-04-06